

Cím

Tégy egy lépést előre – csoportos gyakorlat¹

Rövid leírás

Osztályban, vagy bármely tanuló csoportban illetve a teamépítésben alkalmazható gyakorlat, mely alkalmas:

- A diákok/team tagok megismerésére, megértésére;
- A tőlünk különböző emberek felé irányuló empátia fejlesztésére;
- A csoportkohézió növelésére;
- A diákok/teamtagok közötti elfogadás, megértés fejlesztésére;
- Az eltérő és/vagy szélsőséges viselkedések okainak megismerésére, megértésére;
- Egy társadalmi kisebbséghez vagy kulturális csoporthoz való tartozás lehetséges személyes következményei megértésének elősegítésére.

Az eszköz részletes leírása és kiosztandó/nyilvános anyagai (lista és mellékletek)

Csoportlétszám, melyben alkalmazható: 10-20 fő. **Időigény:** 60 perc

Szükséges eszköz: Szerepkártyák

Előkészítés:

- Olvassuk el figyelmesen a feladatot. Nézzük át a „*Helyzetek és események*” című listát, és alakítsuk azt ahhoz a csoporthoz, amellyel dolgozunk.
- Készítsünk résztvevőnként egy szerepkártyát.

Folyamat:

1. Alakítsunk ki nyugodt légkört, esetleg nyugodt háttérzenével. Kérjük meg a résztvevőket, hogy maradjanak teljesen csendben.
2. Húzzon a felvágott szerepkártyákból taláalomra egyet minden résztvevő! Kérjük meg fel őket, hogy a húzott kártyát őrizték meg, és ne mutassák meg senkinek.

SZEREPEK

¹ Szerkesztette: Győrik Edit, FSZK Nonprofit Kft.

Munkanélküli, egyedülálló anya vagy.
Egy bankmenedzser lánya vagy. Közgazdaságtant tanulsz az egyetemen.
6 gyerekes főállású anya vagy, aki nem tud munkát vállalni.
Egy fiatal mozgássérült férfi vagy, aki csak kerekes széssel képes mozogni.
Tizenhét éves cigánylány vagy, aki nem végezte el az általános iskolát.
HIV-fertőzött, középkorú anya vagy.
Huszonnégy éves munkanélküli cigányfiú vagy.
Illegális bevándorló vagy.
Annak az ifjúsági politikai szervezetnek vagy az elnöke, amelynek „anyapártja” éppen hatalmon van.
Egy kínai bevándorló fia vagy. Apádnak sikeres gyorséttermi hálózata van az országban.
Magyarország amerikai nagykövetének lánya vagy.
Egy sikeres export-import cég tulajdonosa vagy.
Nyugdíjas vagy, aki korábban egy cipőgyárban dolgozott.
Egy heroinfüggő fiatal művész barátnője/barátja vagy.
Egy fiatal leányanya gyermeke vagy.
Huszonhét éves hajléktalan férfi vagy.
Egy tanyasi gazda tizenkilenc éves fia vagy.
Gazdag egyetemista fiú vagy.
Gyes-en levő családanya vagy, akit a férje rendszeresen ver.
Munkanélküli, 5 gyerekes cigányasszony vagy.
Hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozó pedagógus vagy.
Olyan iskolaigazgató vagy, akinek iskolájában elsősorban hátrányos helyzetű gyerekek járnak.
Elit iskolában dolgozó pedagógus vagy.
Olyan iskolaigazgató vagy, akinek iskolájában elsősorban elit gyerekek járnak.
3. Kérjük meg a résztvevőket arra, hogy üljenek le, és olvassák el szerepkártyájukat.
4. Most kérjük meg őket, hogy helyezkedjenek bele a szerepükbe. Segítségképpen olvassunk fel néhányat az alábbi kérdésekből. A kérdések között hagyjunk szünetet, adjunk időt nekik a reakciókra és arra, hogy kialakítsanak egy képet a kártyán szereplő önmagukról és életükről.

- Milyen volt a gyermekkorod? Milyen házban laktál? Milyen játékokat játszottál? Mit dolgoztak a szüleid?
  - Hogyan élsz manapság? Hol dolgozol, kikkel töltöd a szabadidődet? Mit csinálsz reggel, délután és este?
  - Hol élsz? Mennyi a jövedelmed havonta? Mit csinálsz a szabadidődben? Mit csinálsz, ha szabadságon vagy?
  - Mi zaklat fel, és mitől félsz?
5. Most kérjük meg a résztvevőket, hogy maradjanak teljes csendben, amíg felsorakoznak egymás mellé (mint egy startvonalra). Fogják meg egymás kezét!
6. Mondjuk el a résztvevőknek, hogy most egy helyzeteket és eseményeket tartalmazó listát olvasunk fel. A résztvevőknek minden olyan alkalommal, amikor szerepük szerint igennel kell válaszolniuk az állításra, előre kell lépniük egyet. Ha szerepükben nemmel válaszolnának, akkor ott kell maradniuk, ahol állnak, és nem szabad megmozdulniuk.
7. Olvassuk fel a helyzeteket egyenként. Álljunk meg egy kis időre minden egyes állítás felolvasása után, hogy időt hagyjunk az előrelépésre.

Helyzetek és események, amire lépni kell, vagy nem kell.

Olvassuk fel a következő helyzeteket. Minden egyes helyzet felolvasása után hagyjunk időt, hogy lépjenek, és szólítsuk meg őket, hogy nézzék meg, hol állnak a többiekhez képest.

- Soha életedben nem kerültél súlyosan nehéz anyagi helyzetbe.
- Lakáskörülményeid elég jók, van telefonod és televíziód.
- Úgy érzed, hogy anyanyelved, vallásod és kulturális hovatartozásod elfogadott abban a társadalomban, amelyben élsz.
- Úgy érzed, hogy a társadalmi és politikai kérdésekről alkotott véleményed és nézeteid meghallgatásra találnak.
- Az emberek tanácsért fordulnak hozzád különböző kérdésekben.
- Nem tartasz attól, hogy a rendőrség letartóztat.
- Tudod, hogy hova fordulj tanácsért és segítségért, ha szükségét érzed.
- Soha nem érezted magad hátrányosan megkülönböztetve származásod miatt.
- Igényeidnek megfelelő szociális és egészségügyi ellátásban részesülsz.
- Évente egyszer el tudsz menni nyaralni.
- Meghívhatod otthonodba a barátaidat egy vacsorára.
- Az életed érdekes, és bizakodó vagy saját jövődet illetően.
- Úgy érzed, hogy tanulhatsz, és gyakorolhatod az általad választott szakmát.
- Nem félsz attól, hogy megfélemlíthetnek, vagy megtámadhatnak az utcán.
- Nem félsz attól, hogy megfélemlíthetnek, vagy megtámadhatnak a médiában.
- Szavazhatsz az országos és helyi választásokon.
- Nem félted a gyerekeidet az iskolában.
- Megünnepelheted a legfontosabb vallási ünnepeket rokonaidal és közeli barátaidal.
- Részt vehetsz egy külföldön tartott nemzetközi szemináriumon.
- Hetente legalább egyszer elmehetsz moziba vagy színházba.

- Nem vagy nyugtalan gyermekeid jövőjét illetően.
- Háromhavonta legalább egyszer tudsz új ruhát venni.
- Beleszerethetsz az általad választott személybe.
- Úgy érzed, hogy szakértelmed elismert és elfogadott abban a társadalomban, amelyben élsz.
- Használhatod az internetet, és profitálhatsz belőle.

Tegyük egy lépést előre!

8. Végül kérjünk meg mindenkit, hogy jegyezze meg végső helyzetét.
9. Ezután adjunk néhány percet, hogy körbe ülhessenek, és a csoportos értékelés kezdete előtt visszahelyezkedjenek eredeti szerepükbe.

Feldolgozás és értékelés:

1. Kezdjük azzal, hogy megkérdezzük a résztvevőket, mi történt, és mit gondolnak a gyakorlatról, majd folytassuk a beszélgetést a felmerült témákról és arról, hogy mit tanultak.
2. Hogyan érezték magukat az előrelépő / előre nem lépő emberek?
3. Azok, akik gyakran léptek előre, mikor vették észre, hogy mások nem olyan gyorsan mozognak, mint ők?
4. Ki szerette volna, hogy végre engedjék el a kezét?
5. Ki engedte nehezen el a másik kezét? Miért? Milyen volt elengedni?
6. Érezte-e valaki, hogy voltak olyan pillanatok, amikor emberi jogait semmibe vették?
7. Kitalálták-e a résztvevők egymás szerepeit? (A megbeszélésnek ebben a szakaszában elárulhatják a résztvevők a szerepüket.)
8. Mennyire volt könnyű vagy nehéz eljátszani a különböző szerepeket? Milyennek képzelték az általuk megjelenített személyt?
9. Tükrözte-e valamilyen módon a társadalmat a gyakorlat? Hogyan?
10. Melyek az egyes szerepekre vonatkozó emberi jogok? Mondhatja-e valaki, hogy emberi jogait megsértették, vagy nem gyakorolhatta azokat?
11. Lehet azt kihangosítani, hogy a többi résztvevő hiába gondolná, hogy többet is léphetett volna az adott szereplő, ha az ő fejében más fogalmazódik meg a saját helyzetéről (kívülről másként látjuk, nem értjük, de a belül zajló folyamatok határozzák meg, mikor mire „lépünk”).

Használati útmutató anyagszükséglettel

Anyag, eszköz	Darab, mennyiség
Szerepkártyák	Résztvevőnként 1 db.
Szabad terület	Folyosó, nagy terem (15-20 méter), szabad tér, ahol a résztvevők kényelmesen fel tudnak állni egy sorban ill. van elég tér az előrefelé haladáshoz.

Nehézségi fok (könnyű, közepes, profi)

Közepes

Címkék

beavatkozás a diákok szintjén, a diák megismerése, viselkedés megfigyelése

Ez az eszköz a CroCooS – Előzzük meg a lemorzsolódást! című projekt keretében készült. Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért. Az eszközt megtalálja a projekt weboldalán: crocoos.tka.hu

CroCooS Toolkit by [CroCooS partnership](#) is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](#). Based on a work at <http://crocoos.tka.hu>. Permissions beyond the scope of this license may be available at <http://crocoos.tka.hu>. For more information about this CC license, visit [this site](#).

